

VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERE SAĞLANAN %5 VERGİ İNDİRİMİ MÜESSESESİNİN UYGULAMA ESASLARI

Gelir Vergisi Kanunu'nun 01.01.2018'den beri yürürlükte olan Mükerrer 121 nci maddesi ve 312 Seri No.lu Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin yürürlüğe girmesi ile birlikte vergiye uyumlu mükelleflere tanınan %5 oranındaki vergi indirimi müessesesinin uygulamasına ilişkin detaylar belirlenmiştir. Uygulamanın öne çıkan özellikleri aşağıda özet maddeler halinde belirtilmiştir.

Temel Özellikler

- ✓ İndirim *matrahtan değil* ödenecek *vergi rakamı* üzerindedir.
- ✓ İndirimin *üst limiti* vardır. %5'lik indirim tutarı **1.400.000 TL**'yi (2020 yılı için) aşamaz.
- ✓ Uygulamadan *ticari, zirai veya mesleki* faaliyeti nedeniyle gelir vergisi mükellefi olanlar ile *kurumlar vergisi* mükellefleri yararlanabilir.
- ✓ *Finans ve bankacılık* sektörlerinde faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları %5 vergi indiriminden *yararlanamazlar*.
- ✓ Söz konusu vergi indirimi *sadece yıllık gelir veya kurumlar vergisi* beyannameleri üzerinden yapılır. *Geçici vergi* tutarları üzerinden indirim *hesaplanmaz*.
- ✓ İndirilecek tutarın ödenmesi gereken vergiden *fazla* olması durumunda kalan tutar, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihi izleyen *bir tam yıl* içinde mükellefin beyanı üzerine tahakkuk eden diğer vergilerinden mahsup edilebilir. Bir yıl *hak düşürücü* süredir. Bu süre içinde mahsup edilemeyen tutarlar *red ve iade edilmez*.

Faydalanma Şartları

- ✓ İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ait *vergi beyannameleri kanuni süresi içerisinde* verilmiş ve *indirimin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibariyle* bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergiler *ödenmiş* olmalıdır. Örneğin; 2019 yılı kurumlar vergisi beyannamesini vermek için son tarih 1 Haziran 2020'dir. Bahse konu beyanname üzerinde %5'lik vergi indiriminden yararlanmak için 2017-2018-2019 yılı beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş olması ve kurumlar vergisi beyannamesinin

verildiği tarih itibarıyla mükellefin söz konusu vergiler itibarıyla vergi borcunun olmaması gerekir. Bu çerçevede müessesenin dikkate aldığı beyannameler; **yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi, geçici vergi, muhtasar, muhtasar ve prim hizmet** ile Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine verilmesi gereken **katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi** beyannameleridir. Bahse konu beyannamelerin kanuni süresi içerisinde verilmiş ve bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin de indirim hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla ödenmiş olmaları gerekir. Kanuni süresi içerisinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak, kanuni süresinden sonra **düzeltilme amacıyla** veya **pişmanlıkla** verilen beyannameler vergi indiriminden yararlanılmasına engel **değildir**. Buna karşın indirimden yararlanılabilmesi için bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin de indirim hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla **ödenmiş olması** gerekir.

- ✓ İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıl içerisinde mükellef hakkında **beyana tabi vergi türleri** itibarıyla **ikmalen, re'sen** veya **idarece** yapılmış bir tarhiyat **bulunmaması** gerekir. Söz konusu dönemlerde haklarında ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunan mükellefler, **tarhiyatın kesinleşip kesinleşmediğine bakılmaksızın**, indirimden yararlanamazlar. Ancak bahse konu dönemlere ilişkin olarak ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatların indirim hesaplanacağı gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken süreden önce kesinleşmiş yargı kararlarıyla veya Vergi Usul Kanunu'nun uzlaşma ya da düzeltme hükümlerine göre **tamamen ortadan kaldırılmış** olması ve diğer şartların da sağlanması kaydıyla vergi indiriminden yararlanılması mümkündür. Yapılan tarhiyatların kesinleşmiş yargı kararları, uzlaşma veya düzeltme hükümleri ile **kısmen ortadan kaldırılması** durumunda ise indirimden **yararlanılamaz**.
- ✓ Mükellefin vergi indiriminin hesaplanacağı **beyannamenin verildiği tarih itibarıyla** vergi aslı (vergi cezaları ile fer'i alacaklar dâhil) **1.000 Türk lirasının** üzerinde **vadesi geçmiş** borcunun bulunmaması gerekir. Söz konusu 1.000 TL'lik borcun hesabında Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine verilmesi gereken vergi beyannameleri üzerine tahakkuk eden **vergi asılları, vergi cezalarının** (vergi ziyai cezası, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları) ve bunların **fer'i alacaklarının toplamı** dikkate alınır. Bahse konu 1.000 TL'lik borcun **hangi döneme ait olduğunun önemi bulunmamaktadır. Süresinde verilmesi gereken** beyannamelere ait tahakkuk eden vergilere ilişkin **ödemenin** ilgili mevzuatı gereği istenilen bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmiş olması koşuluyla, vergi kanunları gereği

doğan **iade alacaklarından mahsuben** yapılmış olması ve indirimden yararlanıldıktan sonra söz konusu iade alacağı tutarının mahsuben ödemesi talep edilen vergi borcu tutarının **altına düşmesi** hâlinde, eksik ödenmiş duruma gelen vergilerin mahsuben ödenmek istenilen tutarın **%10'unu aşmaması** kaydıyla, eksik ödenmiş vergiler dolayısıyla veya ilgili vergi kanunu gereğince tecil edilerek belirlenen şartların gerçekteşmesi halinde terkin edilecek vergilerin, söz konusu şartların sağlanamaması durumunda, kanunlarında öngörölen tecil süresinin bitiminden itibaren **15 gün içerisinde ödenmesi** halinde, tahakkuk eden vergilerin süresi içerisinde ödenmiş olması şartı ihlal edilmiş **sayılmayacaktır**.

- ✓ Vergi indiriminin hesaplanacağı **beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki dört takvim yılında** Vergi Usul Kanunu'nun "**Kaçakçılık Suçları ve Cezaları**" kenar başlıklı 359 uncu maddesinde sayılan fiillerin **işlenmemiş** olması şarttır.

Önemli Hatırlatmalar

- ✓ Vergi indiriminden **yararlanan** mükelleflerin, öngörölen şartları **taşımadığının sonradan tespiti** hâlinde ilgili vergilendirme döneminde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler, **vergi ziyat cezası uygulanmaksızın** tarh edilir. Böyle bir durumda söz konusu vergilerin **gecikme faizi ile birlikte** ödenmesi gerektiği tabiidir. Bu kural indirim hesaplanacağı beyannamenin **ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yılda herhangi bir vergiye** ilişkin **beyanların gerçekteş durumu yansıtmadığının** indirimden yararlanıldıktan **sonra** tespiti üzerine yapılan tarhiyatların **kesinleşmesi** hâlinde de uygulanır. Bu durumda indirim uygulaması dolayısıyla **ödenmeyen vergiler açısından zamanaşımı**, yapılan **tarhiyatın kesinleştiği tarihi takip eden takvim yılının başından** itibaren başlar.
- ✓ Vergi indiriminin üst limitini belirten tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen **yeniden değerleme oranında** artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde hesaplanan tutarın %5'ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz. **Cumhurbaşkanı** %5 oranını ve üst limit tutarını **iki katına kadar** artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, kanuni oran ve tutarına getirmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı da maddenin uygulanmasına ilişkin **usul ve esasları** belirlemeye yetkilidir.